

VRAGEN EN ANTWOORDEN OVER VRAGENLIJST KINDERMISHANDELING

1. Stelt een vragenlijst kindermishandeling (on)terecht kindermishandeling vast?

Nee, een vragenlijst kindermishandeling (vaak SPUTOVAMO genoemd) stelt geen kindermishandeling vast. Het is een hulpmiddel waarmee medische professionals zich bij ieder letsel van een kind óók afvragen of kindermishandeling tot de mogelijkheden behoort. Deze vragenlijst dient om signalen van mogelijke kindermishandeling (beter) te herkennen en is nadrukkelijk geen diagnostisch instrument dat kindermishandeling vaststelt.

Diverse onderzoeken en de Inspectie voor de Gezondheidszorg benadrukken het belang van een systematische inzet van signaleringsvragen bij alle letsels van kinderen die (spoedeisende) medische zorg behoeven. Als medische professionals zich enkel signaleringsvragen stellen bij een deel van de kinderen die zij behandelen vanwege acute letsels, worden signalen van mogelijke kindermishandeling aantoonbaar minder herkend. Ook het, in de media aangehaalde, recente onderzoek onderstreept in haar conclusies de attenderende waarde van signaleringsvragen.

Op dit moment worden, op basis van de medische vakliteratuur, 3 tot 6 relevante signaleringsvragen geadviseerd Als u meer wilt weten over deze

signaleringsvragen en de achtergronden bij deze vragen, kijk dan in onze cursussen over werken met de meldcode voor verpleegkundigen en artsen op de kinderafdeling en op de spoedeisende hulp. Beter vragen zijn nog niet beschikbaar of onderzocht.

2. Wat is de betekenis van een positief beantwoorde vragenlijst kindermishandeling?

Een positieve uitkomst op een vragenlijst kindermishandeling dient geïnterpreteerd te worden als een eerste signaal dat er mogelijk iets aan de hand is. Dit betekent niet dat er mishandeld wordt: het signaal heeft de status van een nader te onderzoeken vermoeden. Tot de vervolgstappen behoren in ieder geval bespreking in een team kindermishandeling en/of met een kinderarts en/of met een aandacht functionaris alsmede een gesprek met ouders. Ook nader medisch en/of forensisch onderzoek en consultatie van Veilig Thuis behoren tot de (mogelijke) opvolging. In deze stappen worden signalen en vermoedens van kindermishandeling ontkracht of nader onderbouwd. Signalen worden zo in een bredere context bekeken. De inspectie verplicht het gebruik van een vragenlijst, maar verplicht vooral ook de organisatie van de te nemen vervolgstappen. In al onze online cursussen besteden we dan ook aandacht aan deze procedure als geheel en de waarde van een screeningsinstrument als onderdeel van dit geheel.

Een negatieve uitkomst bij een vragenlijst kindermishandeling, betekent dat bij de huidige presentatie van een letsel of klacht, géén signalen van mogelijke kindermishandeling zijn herkend. Desondanks kan kindermishandeling aanwezig zijn: veel kindermishandeling resulteert niet in (bewijzende) fysieke letsels die medische zorg behoeven, zoals emotionele verwaarlozing .

In het recente onderzoek zijn op een reeks van 50.671 ingevulde vragenlijsten op huisartsenposten 109 vragenlijsten positief bevonden: vervolgstappen onderbouwden het vermoeden van kindermishandeling bij 24 casussen. Ondanks dat met deze werkwijze waarschijnlijk meer kindermishandeling in beeld is gekomen als voorheen het geval was, onderstrepen deze onderzoeksresultaten ook de behoefte aan nog betere signaleringsinstrumenten, waarmee minder kindermishandeling wordt gemist en meer kindermishandeling adequaat gesignaleerd wordt. Betere signaleringsinstrumenten zijn, met uitzondering van de “kindcheck”, vooralsnog niet beschikbaar.

3. Worden ouders beschuldigd van kindermishandeling naar aanleiding van vragenlijsten?

Een vermoeden van (risico's op) kindermishandeling, is geen beschuldiging. Het is altijd terecht dat medische professionals de mogelijkheid op kindermishandeling zo goed als volgens de huidige richtlijnen mogelijk is, afwegen. Het is wel altijd ingrijpend voor ouders. Daarom is goede, niet-beschuldigende communicatie met ouders cruciaal. Tips hiervoor worden o.a. gegeven in ons e-college communiceren over geweld. Uit wetenschappelijk onderzoek naar het effect van onze online cursussen bleek dat verpleegkundigen meer open vragen en betere signaleringsvragen stelden aan ouders. Deze vorm van communicatie vergroot de kans dat ouders een gerezen vermoeden van kindermishandeling als ingrijpend, maar niet als beschuldigend zullen beleven.

4. Zijn er andere instrumenten beschikbaar voor het signaleren van kindermishandeling?

HAP's en SEH's beschikken over 2 instrumenten voor het signaleren van kindermishandeling. De ene werkwijze is gebaseerd op de beoordeling van letsels bij kinderen en gebruikt bovengenoemde vragenlijsten. De andere werkwijze start bij letsels van ouders. (“de kindcheck”).

Wanneer ouders spoedeisende medische zorg nodig hebben bij letsels ten gevolge van partnergeweld, verslavingen of suïcide pogingen, is een vermoeden van kindermishandeling in 91% van de gevallen terecht (zie promotieonderzoek H. Diderich). Deze voorspellende waarde is uitzonderlijk hoog. Een zeer groot deel van de meldingen kindermishandeling die SEH's en HAP's doen bij Veilig Thuis, is dan ook gebaseerd op hetgeen wordt waargenomen bij ouders en niet op hetgeen wordt waargenomen bij kinderen. Augeo besteedt in haar online cursussen veel aandacht aan de kindcheck.

5. Kun je ook hulp bieden als kindermishandeling niet wordt bevestigd?

Ja zeker. In eerder onderzoek naar de uitkomsten van vragenlijsten kindermishandeling bleek dat, nadat een vragenlijst wees op de mogelijkheid van kindermishandeling, vervolgonderzoek de vermeende kindermishandeling vaak niet kon vaststellen of uitsluiten. Desondanks werd voor een groot deel van de gezinnen hulp georganiseerd. Bijvoorbeeld omdat ouders tijdelijk overbelast waren en dit (nog) niet leidde tot kindermishandeling maar wel tot een zorgelijke opvoedsituatie. Dit is een belangrijk neveneffect van signaleringsprocedures kindermishandeling waarmee kindermishandeling ook kan worden voorkomen.

Kijk voor meer informatie op www.augeo.nl
Of bel ons op 0343 - 53 60 40